

BOHINJSKI MUHARJI

MISO SERAJNIK

Človek in čebela sta že dolgo tesno povezana, zato ni čudno, da so v zvezi s čebelo nastale razne vraže in reki. Tako je pri nas ohranjena vraža, da se duša umrlega naseli v čebeli, medtem ko se na primer pri Indonezijcih naseli oziroma preobrazi v metulja. Zelo priročen je tudi rek za lenuhe: »Po marni č'beli se vižaj. Če se čebelji roj nikakor noče uvesti na vejo, je treba tolči po kosi ali pa mora ženska, ki je najbližja roju, počepniti in tedaj se bo usedel tudi roj. Če želi čebelar zvedeti, koliko rojev bo imel naslednje leto, mora na sveti večer poslušati šumenje čebel v panju. Kolikorkrat bodo čebele zašumele, toliko bo tudi rojev.«

Kranjičarji

Čebelarji v Bohinju so podobno kot drugje na Kranjskem čebelarili v kranjičih ali »dilarcah«. To so bili iz desk zbiti zaboji, široki 28 cm, visoki 12 cm, dolgi pa 65 cm. S prislovično bohinjsko trmo in oklepanjem starega in preizkušenega se je ta način čebelarjenja sicer v manjšem obsegu ohranil do današnjih dni, medtem ko so kranjiči po Sloveniji v glavnem že izginili. A v Bohinju so se našli tudi posamezniki, ki so skušali izboljšati tehnologijo čebelarjenja. Tako je župnik iz bohinjske Srednje vasi LUKA PORENTA (1823–1882) preizkušal in spremenil Dzierzonov podolžni panj – kranjič. Za tednji čas je bila sprememba tako korenita, da ga je Kanjska kmetijska družba priznala za najprimernejšo obliko panja. Porentovo čebelarstvo je bilo celo za sedanje razmere obsežno, saj je čebelaril v 100 do 300 panjih. Glede na podnebne razmere v Bohinju in iz stoletja v stoletje ponavljajoča se poročila o bolj ali manj slabem donosu medu v severozahodni Sloveniji oziroma tedanji Kanjski (Slovenski čebelar) lahko sklepamo, da je Porenta čebelaril predvsem za prodajo čebel. Kasneje je čebelarjenju na roje pridružil še vzrejo in prodajo matic. Vzporedno s donosnejšim čebelarjenjem je namreč rasla tudi potreba po kakovostnejših maticah. Tako so se pojavili prvi vzrejevalci matic: MATIJA RAVNIK – Urbanic, JERNEJ MALEJ – Malejev z Broda in MATEVŽ BEVC iz Bohinjske Bistrice.

Trgovina je cvetela, saj so matice iz Bohinja zaslovene po svoji kakovosti. Žal so leta 1906 M. Bevca javno proglasili za nepoštenega trgovca s čebelami, ga dali na črno listo in črtali iz inseratov nemških čebelarjskih listov.

Trgovina z roji in maticami je cvetela od maja do začetka julija, nato pa je sledila »basnga«. Na lojtrnike so naložili kranjiče ter peljali čebele na pašo, največkrat na Polico pri Kranju. Po končani in običajno obilni ajdovi paši, tedaj je ajda še medila, je bil v Kranju od 1. do 4. avgusta vsakoletni čebelarjski sejem. Kupci so bili predvsem medičarji in voskarji, ki so jim čebelarji prodajali predvsem »starce«, tj. kranjiče s staro matico. Čebele so zažveplali, nato pa izplenili med in vosek. Kupci so le izjemoma vračali prazne kranjiče. Tako so čebelarji zazimovali le nujno potrebno število čebeljih družin z mlado rodovitno matico na novem, toda že zaleženem satju. Takšen način čebelarjenja je v tedanjem času preprečeval širjenje bolezni čebel. Konec 19. stol. je sejem prišel na slab glas in nato počasi zamrl.

Leta 1883 je bilo na Jesenicah ustanovljeno ČEBELARSKO IN SADJARSKO DRUŠTVO ZA KRANJSKO, za prvega predsednika pa je bil izvoljen J. Modic. To društvo naj bi imelo podružnico tudi v Bohinju, ali drugače rečeno, menda so bili člani tega društva tudi nekateri Bohinjci.

Učitelj in učenec

V letih 1890–1908 je v Bohinjski Bistrici služboval učitelj in upravitelj MARTIN HUMEK. Kot razgledan človek, prosvetitelj, sadjar in čebelar je vedno poudarjal, da brez čebel ni sadnega in drugega donosa. Med Bohinjci je propagiral tako sadjarstvo kot čebelarstvo. Med učenci je bil tudi mladi JANEZ STRGAR – Šprahov iz Bitenj. Leta 1896 je Humek podaril Janu kranjič, drugega pa si je kupil sam za 2 goldinarja. Še isto leto je imel Jan že 6 kranjičev. Ker pa so bile družine zaradi slabe paše in ropanja slabotne, so mu spomlad vse propadle.

Za Jana je bila to življenjska izkušnja, da slabiči nimajo kaj iskati v čebelnjaku. Tega načela se je nato držal vse življenje. Leta

1897 je začel znova. Pri Košbarju v Podbrdu je kupil dva močna plemenjaka. Zaradi ugodnega razvoja je imel čez dve leti že poln voz kranjičev. Ni še dopolnil 20 let, ko je že uspešno prodajal čebele in matice. Njegova življenjska pot od vajenca do mojstra in strokovnjaka je bila izredno kratka. Z žilavostjo in znanjem je prekosil mnoge tedaj sloveče vzrejevalce matic in čebel.

Strgar in društvo

Kdo je bil Jan Strgar? Rodil se je 8. maja 1881 na Lomah pri Nemškem rovtu nad Bohinjsko Bistrico, vendar so se kasneje starši preselili v Bitnje št. 7. Bitnje so majhna vasica, prislonjena ob begove Šavnice in Babne gore. Po Strgarjevi zaslugi so zaslovene po vsem svetu.

Čeprav je Strgar sprva nameraval oblikovati trgovino s čebelami in maticami zgolj s svojim delom, mu to ni uspelo. Povpraševanje je bilo večje od ponudbe. Najprej je našel pomočnika v svojem bratu ANTONU – TONEJU (1875–1960), ki se je tako vnel za čebelarstvo, da se je še pri 81. letih vrtel in smukal okoli čebel. Tudi bratovo sodelovanje kmalu ni več zadoščalo, zato je Jan iskal druge poti. Nujno je potreboval sodelavce – čebelarje in teh je bilo v Bohinju dovolj. Izoblikovali so se v strokovno podkovanе čebelarje, ki so vzrejali kakovostne čebele in matice. Na Strgarjevo pobudo so leta 1901 v ljudski šoli v Bohinjski Bistrici ustanovili ČEBELARSKO DRUŠTVO BOHINJSKA BISTRICA.

Izvolili so tudi odbor, ki so ga sestavljali:
predsednik: JAN STRGAR – Šprahov (Bitnje),

tajnik: MATIJA RAVNIK – Urbanic (Brod),

odborniki:

FRANC CERKOVNIK – Jurjev (Kamne),

FRANC ROZMAN – Rodarjev (Boh.

Bistrica),

VALENTIN DOBRAVEC (Boh. Bistrica).

Društvo je nastalo bolj zaradi potreb J. Strgarja kot samih čebelarjev. Vsekakor čin pa je njegov nastanek pomenil napredek čebelarstva v Bohinju. Vso dejavnost, srečanja in prodajo čebel ter matic je vodil predsednik društva. Posebno je zacvetela prodaja čebel po smrti znanega čebelarja Mihaela Ambrožiča (5. 7. 1904) iz Kranjske Gore, ki je bil znani vzrejevalec matic in istočasno močna konkurenca Strgarju.

V društvo je bila včlanjena večina čebelarjev iz obeh dolin, kakor tudi s Koprivnika in Gorjuš. Na Gorjušah je deloval znani vzrejevalec matic RUDOLF ZUPAN – Načestov. Ni bil toliko znan po količini, kakor po izredni kakovosti matic. Kot najčistejše so Slovele kranjske sivke. Ta sloves so gorjuške čebele ohranile do današnjih dni in čebelarji v dolini radi osvežijo kri svojih čebel prav z gorjuškimi. Zupan je začel čebelariti okoli leta 1906 in je gojil čebele vse do svoje smrti leta 1966. Čebelaril je v kranjičih. Poleti je z Gorjuš nosil kranjiče na smrekovo pašo na Gorjuško planino in Javornik, avgusta pa na ajdovo pašo v Rib-

no pri Bledu. Na pot je odhajal že ob treh zjutraj in nosil na krošnji štiri kranjiče, medtem ko so otroci nosili po dva. Ob 6. uri zjutraj, predeh so čebele začele izletavati, so bili že na cilju. Kako rad je imel čebele, se vidi že v tem, da je matico imenoval »matrn'ca«, češ da je reva, ko mora zaleči toliko jajčec. Čeprav je bil po poklicu sekač, je s čebelami ravnal sila mehko in nežno. Otroci so radi zahajali k njemu, saj so vedno dobili deviško, še nezaleženo sattie, napolnjeno z medom.

Trgovina cveti

Po letu 1900 so se tudi v Bohinju pojavljali različni panji, različnih dimenzij in lastnosti. To so bili eksportovci, dunajčani, nemški in AŽ panji pa tudi »bohinjski« z ožjim plodiščem in nižjim mediščem kakor AŽ panj. Zaradi lastnih potreb in potreb bohinjskih čebelarjev je Strgar zaposlil mizarja, ki je izdeloval satnike, kranjiče, plemenilčke in tudi panje. Jan je vedno dajal prednost kranjičem, ker so dajali močne roje, primerni pa so bili tako za skladičenje v čebelnjaku kot za prevoz. Prav on je tudi tipiziral velikost te vrste panjev: širina 30 cm, višina 16 cm in dolžina 70 cm. Pri svojem delu je bil Strgar sila natančen. Skrbno vodena evidenca je segala v leto 1900, vendar vemo danes o njej bolj malo. Strog nadzor je imel tako nad kakovostjo čebel kakor matic. Spoznal je, da je konkurenca izredna in da se obdržijo le najboljše. Začetek njegove trgovine s tujino sega v leto 1903. V reviji Leipziger Bienen Zeitung ter Wiener Bienenvater je dal prvi oglas o prodaji kranjičev. Povpraševanje, ki je tej objavi sledilo, je presegllo vsa pričakovanja in tudi možnosti. Ker tedaj v Bohinju še ni bilo železnice, je bilo potrebno kranjiče prevažati do Lesc. Ponavadi sta z bratom Tonejem vsak tretji dan prepeljala okoli 40 kranjičev. Ker mu je kmalu zmanjkalo lastnih razpoložljivih kranjičev, je prodajal tudi panje članov društva. Neizprosno pa je bil glede kakovosti. Čebele so morale biti sivke, matice pa kostanjevo obravane.

Leta 1908 je bil v Wiener Neustadtu 53. shod avstroogrskih in nemških čebelarskih učiteljev s spremljajočo čebelarsko razstavo. Za razstavljenе eksponate je bil Jan Strgar nagrajen z veliko srebrno ogrsko državno medaljo, srebrno medaljo če-

belarske zveze in častnim darilom, medtem ko je brat Anton za svoje eksponate prejel srebrno medaljo badenskega deželnega čebelarskega društva in srebrno medaljo z diplomom nemške čebelarske zveze. To je bil za bohinjske čebelarje nedvomno velik uspeh. Do leta 1912 je Jan prejel že 53 odlikovanj, do konca življenja pa čez 200.

Strgarjeva trgovina s čebelami se je močno razmahnila po letu 1909. Čebelarjenje je bilo za bohinjskega kmeta – čebelarja ekonomsko zelo zanimivo. S tem dodatnim dohodkom si je izboljševal svoje skromno življenje. Ni čudno, da se je mnogo Bohinjcev oprijelo čebelarjenja. Dobra matica je bila tedaj vredna 8, nekoliko slabša pa 6 goldinarjev (za 5 goldinarjev si dobil moške, za 4,5 pa ženske čevlje. Leta 1986 je bila matica po 1500 dinarjev, medtem ko so bili čevlji okrog 20.000 din). Ti primerjalni podatki nam jasno kažejo ekonomsko upravičenost čebelarjenja.

Leta 1911 so čebele iz Bohinja dospele celo v Indijo, Avstrijo in na Japonsko. Pomembno je, da so čebele prišle na cilj zdrave in živahne, čeprav je potovanje trajalo tudi do 9 tednov. Tako so tedaj dosegli svetovni rekord v pošiljanju čebel na velike razdalje. Poleg omenjenih držav so bohinjske čebele pripotovale tudi na Kavkaz, v Sibirijo in celo do daljnega Vladivostoka.

1. svetovna vojna

Za dobro prodajo čebel je imel treba morebitne kupce seznaniti s ponudbo. Strgar se je dobro zavedal učinkovitosti reklame in mu zanj ni bilo žal potrošiti denarja. Natisnjene so bile propagandne brošure, kjer so bili na 32 straneh podani temeljni podatki o provenienci »kranjske alpske čebele«, kot jih je Strgar imenoval. V nadaljevanju je opisal temeljne napotke o opraviilih, donosih in lastnostih čebel, v zaključku pa je objavil kopije pisem hvaležnih kupcev. Brošuro so izdali v nemškem, angleškem, švedskem in ruskem jeziku. Pri tem je imel največ težav z rusko izdajo. Najprej je iskal prevajalca za ruski jezik in tega mu je končno preskrbel neki goriški rojak. Potem se je zapletlo s tiskarno, ker ni imela ruskih črk. Povezal se je z urednikom ruskega čebelarskega lista »Pčelovodstvo«. Urednik Krasnoperov mu ni poiskal samo tiskarja,

ki mu je natisnil 10.000 izvodov, temveč mu je preskrbel tudi ustrezne platnice in nato del produkcije sam razposlal zainteresiranim ruskim čebelarjem. Preostale brošure je poslal Strgarju v Bohinjsko Bistrico in to kar v več zabojih. Medtem pa je že izbruhnila 1. svetovna vojna. Avstrijska oblast je začutila »nevarno rusko propagandno gradivo«. »Rusofil« Strgar je bil klican na policijo, kjer je moral pojasniti tako pošiljko kakor vsebino. Začasno je bila pošiljka shranjena pri Mohorjevi družbi v Celovcu in predana Strgarju šele malo pred koncem vojne. Stara mati Avstrija je tedaj že razpadala, da bi na njenih razvalinah nastale nove države. Strgar brošur ni več potreboval. Kako je bilo z bohinjiskim čebelarstvom med 1. svet. vojno? Na kratko rečeno – zastoj. Marsikateri bohinjiski čebelar se je boril za cesarja. Med njimi tudi Strgar.

Zaradi prirojene naglušnosti je sprva delal v vojaški pisarni. Ker je moral pogosto na pošto, je tam spoznal Rožo Ledinek, ki je nato po upokojitvi prišla k njemu v Bohinj. Znala je osem tujih jezikov in mu je bila v veliko pomoč pri vzdrževanju stikov s tujino.

V času od 1917–1918 je bil Strgar čebelarski učitelj za vojne invalide na mariborski sadjarsko-vinogradniški šoli. Po končani vojni se je vrnil k svojim čebelam, za katere je med vojno skrbel brat Tonej. Toda Jana in bohinjske čebelarje so čakale razne zapreke. Mnoge države so omejevale uvoz čebel. Strgar je uspel odškrniti marsikatera vrata, ki so se zdela trdno zapahnjena. Kranjska sivka in pošteno poslovanje sta imela le prevelik ugled.

(Nadaljevanje prihodnjic)

Kuhajte z nami

Medeni štruklji

Nekdaj so jih po sejmih sekali s sekiro. Če ga je s prvim zamahom presekal po dolgem, je bil štrukelj njegov, če ne, ga je moral plačati, a ni bil njegov.

V kotličku zavremo 3,5 kg ajdovca, ki smo mu dodali nekoliko vode. Mešamo ga toliko časa, da zavre. Če je dovolj kuhan, spoznamo po tem, da medena kapljica, ki jo spustimo v kozarec vode, odda zračni mehurček, ko pade na dno. V posodi zmešamo belo rženo moko in med. Testo gnetemo toliko časa, da se ne prijema več rok in dela mehurčke. Potem pripravimo še kvasec. Naredimo ga iz 1/2 kg medu, 5 dag čistega voska in 10 dag masti. Vse to raztopimo v posodi, in ko se shladi, dodamo še žličko pepelike in žličko jedilne sode. Obe vrsti testa združimo in ju gnetemo toliko časa, da postane gmota svetlorumena, da popokajo mehurčki, ki se delajo v njej, in da se testo prav nič ne prijemlje rok. Sedaj testo zvaljamo v 1/2 cm debelo ploščo in ga razdelimo po pekačih. Pecivo premažemo z razredčenim rumenjacom. Pečemo ga dobrih 10 min. v srednje vroči peči. Štruklji narastejo kakih 5 cm visoko in lepo porumenijo. Ko se shladijo, jih razrežemo v primerne kose.

Škofjeloški mali kruhek

Prvo mesto med medenim pecivom vsekakor pripada škofjeloškim malim kruhkom. Žal je ta veja narodne umetnosti skoraj že pozabljena. Prodajali so jih ob sedmanjnih dnevih, pekli pa tudi za domače praznike in godove. Oblikovali so jih z modelčki ali s prosto roko in nožičkom. Če se se okraski slabo prijemali, jih je bilo treba ovlažiti z mrzlo vodo.

Testo naredimo iz 1/2 kg ajdovega medu, ki ga nekoliko segrejemo, nato pa toliko ohladimo, da je tekoč kot olje. Polagoma ga vnetemo v 1 kg bele mehke moke. Lonček od medu poplaknemo z mlačno vodo in raztopimo v njej žličko jedilne sode. Polagoma vnetemo tudi to vodo, testu pa dodamo še naslednje začimbe: žličko cimeta, žličko zmletih nageljnovih žbic in za noževico konico zmletega popra. Gnetemo temeljito, da se vsi dodatki enakomerno porazdelijo in da se testo vleče kakor steklarski kit. Testo mora čez noč počivati, nato ga zvaljamo v za prst debelo ploščo in izrežemo iz njega osnovno obliko kruhka. Mali kruhek se najlepše speče v krušni peči. Že pečenega, a še vročega premažemo s stopljenim maslom ali oljem, ki smo mu dodali za noževico konico cimeta in nageljnovih žbic, da bolje diši.

BOHINJSKI MUHARJI

MISO SERAJNIK

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

Med obema vojnama

Zanimiva je epizoda, ko je Strgar poslal matice v Avstralijo. Konkurenca je bila huda in italijanski izvoznik čebel je skušal Strgarju preprečiti udritev na tem daljnem tržišču. V avstralskih časopisih je objavil notico o razširjenosti čebelje kuge v naših krajih. Ta laž je prišla tudi na Strgarjeva ušesa. V Avstralijo je ekspresno poslal veterinarsko potrdilo o zdravstvenem stanju čebel, ki je prispelo celo pred pošiljko matic. Tudi naslednja epizoda kaže vrhunsko kvaliteto kranjske sivke. Leta 1918 je zaradi vojne vihre odšel v Ameriko P. J. Ferlin in se naselil v Lermontu. Pred potovanjem pa je poizvedel o možnostih čebelarjenja v tem kraju. Ker je bil odgovor pritrdilen, je s seboj odnesel tudi dve bohinjski matici – kranjski sivki. Razvoj družin je bil buren in svoje čebelarstvo je razširil na 50 panjev. Letno je natočil 2–3 tone medu. Kranjica je v polni meri izpolnila zaupanje. Po vojni je bilo potrebno obnoviti vzorcu so plemenilne postaje rastle kot gobe po dežju. Društvo je imelo dve postaji, vseh registriranih pa je bilo 12.

1. BABNA GORA (J. Strgar), 1900–1955; 2. BITENJSKA PLANINA (J. Sušnik), 1959–1969; (U. Vidmar), 1962–1969; 3. GORJUŠE (R. Zupan), 1918–1968; 4. POD KORITI (brata Zupan), 1930–1960; 5. RIBČEV LAZ (J. Ravnik), 1918–1940; 6. SELO (Dobravec), 1901–1929; (M. Avšič), 1929 – 1945; 7. SENOŽETA (J. Sušnik),

1925–1975; 8. STARA FUŽINA (M. Urbanc), 1936–1941; 9. UKANC (društvena), 1933–1938; 10. UKANC (J. Žvan), 1930–1975; 11. VOJE, na poti (J. Stare), 1930–1963; 12. ZA GRADCEM, jezero (društvena), 1938–1941, 1945–1975.

Vzreja matic je bila za bohinjске čebelarje finančno zanimiva tudi v tem obdobju. Veliko postaj je bilo organiziranih po letu 1929, ko se je gospodarska kriza razbesnela v vsej moči in je bil dobrodošel vsak dohodek. V teh letih je bila ena matiča vredna toliko kot srajca s kratkimi rokavi.

Kljub velikemu številu plemenilnih postaj (toliko jih je dokazljivih) pa so bile Strgarjeve potrebe po čebelah in maticah večje. Manjkajoče količine je začel dopolnjevati z odkupi po Gorenjski, kasneje pa tudi po Dolenjski. Po letu 1932 je Strgar pošiljal čebele in matice tudi po zračni poti. Z zračno ladjo zeppelin je poslal čebele celo v daljno Brazilijo. S sivko je zalagal tedaj najpomembnejše čebelarje sveta. Redno je sodeloval tudi na čebelarskih razstavah, kjer je žel velik uspeh in slavo. Kranjske čebele so se izkazale z veliko prizadevnostjo in nabiralno vnemo. Prve so zjutraj poletavale na pašo in se umirile šele pozno pod noč. Klimatski pogoji silijo kranjico k največji prizadevnosti, pašna sezona traja komaj tri mesece in ves preostali čas preživi od zalog. Panj, ki ne upošteva teh okoliščin, propade, obstanejo le najmarljivejši.

Zanimivo je bilo vedenje naših čebel v Egiptu. Tu traja pašna sezona skoraj celo leto. Zime praktično ni. Tako so kranjice nabirale medicino kot obsedene v strahu pred pričakovano zimo. Te pa ni bilo. Donosi so bili izredni. V dveh letih bivanja pa so že doumele, da imajo medicino na razpolago celo leto in so prenehale s hlastavim nabiranjem. Saj je jutri še en dan! Tempo nabiranja se je bistveno zmanjšal, zato je bilo potrebno čebelje družine menjavati na dve leti.

Leta 1922 je v društvo pristopil JOŽE SUŠNIK – Smrekarjev z Broda in leta 1927 že postal tajnik društva. To delo je vestno opravljal do leta 1957, ko je bil izvoljen za predsednika družine. Tesno se je povezal s Strgarjem, se od njega učil in spoznaval vse zakonitosti matic. S tem znanjem je kasneje postal vodilna osebnost pri vzreji matic.

V času od leta 1930 do 1945 je bil Jan Strgar podpredsednik Mednarodne čebelarke lige v Kairu (The Bee-Kingdom League). Bohinjski čebelar si je takšen mednarodni ugled pridobil z znanjem, poštenostjo in poslovnostjo. Sodeloval je v domačem čebelarskem tisku, svoje članke pa objavljali tudi v *Bienenvatru* (Avstrija), *Pszczelarz Polski* i ogrod (Poljska), *Bitidningen* (Švedska), *The Bee Kingdom* (Egipt), *The Australian Beekeeper* (Avstralija), *The World Bee* (Velika Britanija) in *L'apiculteur* (Francija). Povsod je propagiral kakovost in marljivost naše čebele.

Kulturna dejavnost

Človek bi pričakoval, da so se naši čebelarji ukvarjali zgolj s čebelami. Pa ni tako. Leta 1934 je Jan Strgar na letnem občnem zboru Čebelarskega društva Bohinjska Bistrica izrazil pobudo, da bi postavili spominsko ploščo prvemu čebelarju naše dežele Antonu Janši. Predlog je bil soglasno sprejet in vsak član društva je prispeval svoj delež. Za finančno pomoč so zaprosili tudi Čebelarsko društvo za Slovenijo v Ljubljani, vendar so naleteli na gluha ušesa. Tako so Bohinjci sami krili vse nastale stroške.

Še istega leta so vzdali in odkrili ploščo na steni cerkve v Zabreznici. Množici zbranih čebelarjev je spregovoril podpredsednik ČD Bohinjska Bistrica Maks Avšič. Leta 1941, ob začetku vojne, pa so ploščo sneli in sedaj jo hrani Čebelarski muzej v Radovljici. Leta 1938 so posneli tudi dokumentarni film o bohinjskih čebelarjih. Posnel ga je g. Bruck, ki je bil Strgarjev zastopnik za prodajo čebel v skandinavskih državah. V filmu so prikazali vzrejo matic, pakiranje in odpošiljanje matic, rojev in kranjičev, prav tako tudi prevoz čebel na ajdovo pašo v Kranj. Žal Čebelarsko društvo Bohinjska Bistrica ni imelo denarja za

odkup filma, slovensko čebelarsko društvo pa je bilo za to brez posluha.

Leta 1940 naj bi bil v Bohinjski Bistrici slovenski čebelarski tabor. Priprave so bile že v polnem zagonu, natisnjena so bila tudi vabila, toda grozeča nevarnost 2. svetovne vojne je preprečila samo izvedbo tabora.

Druga svetovna vojna

13. aprila 1941. leta so Italijani okupirali Bohinjsko dolino. Že čez 14 dni so jih zamenjali Nemci in takoj zasegli tudi kroniko čebelarskega društva Bohinjska Bistrica. Za njo je izginila vsaka sled.

Vojna vihra je zmanjšala obseg čebelarstva in trgovine s čebelami. To je posebno prizadelo Jana Strgarja. Pred 1. 4. 1941 je imel na pošti prek 60.000 din glavnice. Zaradi obvezne menjave v razmerju 20 din za 1 reichmarko, je ta močno okrnila njegov kapital. Za sladkor za čebele 1000, za prevoz na pašo 300 in za plačilo za čebelja stojišča 10–20 reichmark. Omejitev prometa s čebelami ga je prisilila v zadolžitev. Tako je po letu 1943 začel svoj obrat odprodajati.

(Nadaljevanje prihodnjič)